

การกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยต่อปัญหาสงครามอิรัก-คูเวต
(2 สิงหาคม 2533 - 23 กุมภาพันธ์ 2534)

นางสาว ศิริพร พุยมูลตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-691-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018135 11722259X

Thailand's Foreign Policy Decisions on the Iraq-Kuwait War
(August 2, 1990 - February 23, 1991)

Miss Siriporn Puimoontri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science
Department of International Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-691-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ นโยบายต่างประเทศของไทยต่อปัญหาสงครามอิรัก-คูเวต
(2 สิงหาคม 2533 - 23 กุมภาพันธ์ 2534)

โดย นางสาวศิริพร พุยมูลตรี
ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.เขียน อีระวิทย์

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *Mr. Ratan* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Dr. Ratan* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประทุมพร วัชรเสถียร)

..... *Dr. Ee* อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.เขียน อีระวิทย์)

..... *Dr. Sompong* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก)

..... *Dr. Chai* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์)

ศิริพร พุยมูลตรี: การกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยต่อปัญหาสงครามอิรัก-คูเวต (2 สิงหาคม 2533-23 กุมภาพันธ์ 2534); Thailand's Foreign Policy Decisions on the Iraq-Kuwait War (August 2, 1990-February 23, 1991) อ.ที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์ ดร.เขียน ธีระวิทย์, 166 หน้า ISBN 974-581-691-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษานโยบายต่างประเทศของไทยต่อสงครามอิรัก-คูเวต ในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม 2533-23 กุมภาพันธ์ 2534 (ในสมัยของนายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ) จากการศึกษาพบว่าการแสดงบทบาทของไทยในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งได้แก่การสนับสนุนมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ การขอความร่วมมือกับต่างชาติในการช่วยเหลือแรงงานไทยในตะวันออกกลาง และการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว เป็นผลของการดำเนินการของหน่วยราชการ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหาเหล่านั้น ซึ่งปรากฏว่าได้มีการแข่งขันระหว่างกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแรงงานไทย โดยการแข่งขันดังกล่าวเกิดจากการตีความ บทบาท ความรับผิดชอบที่ขัดแย้งกันและการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ในทางการเมืองของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ศิริพร พุยมูลตรี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

Siriporn Puimoontri: Thailand's Foreign Policy Decisions on the Iraq-Kuwait War (August 2, 1990-February 23, 1991). Thesis Advisor: Prof. Dr.khien Theeravit, Ph.D. 166 pp. ISBN 974-581-691-4

This thesis examines Thailand's foreign policy on Iraq-Kuwait War, which covers from August 2, 1990 to February 23, 1991 (under the premiership of General Chatichai Choonhawan). The study shows that the Thai Government supports the UN Security Council Resolutions condemning Iraq's invasion and occupation of Kuwait; it is also able to secure cooperation from foreign countries in solving the Thai labor problems caused by the Persian Gulf crisis. In the process, however, there are competitions and conflicts among various government bureaucracies, especially, between the Ministry of Foreign Affairs and the Interior Ministry. These are mainly due to different interpretations of national interests and their political roles, including interests of their parties' affiliation.

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1๗ ๖
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อศาสตราจารย์ ดร.เขียน ถีระวิทย์
อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือพร้อมทั้งคำแนะนำ ตลอดเวลาในการ
เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเอาใจใส่และเมตตาเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประทุมพร วัชรเสถียร
รองศาสตราจารย์ สมพงษ์ ชูมาก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์
อาจารย์ผู้ควบคุมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ร่วมให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ
การแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสามารถสำเร็จสิ้นตามกำหนดเวลาพระคุณในครั้ง
นี้ ผู้เขียนจะขอระลึกถึงตลอดไป

นอกจากนี้ผู้เขียนยังขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในหน่วยราชการตามที่ปรากฏ
ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งผู้เขียนไม่ได้ด้วยความสำนึกในพระคุณของทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวก
ความสะดวกและให้ข้อมูลบางส่วนเพื่อประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดบุคคลผู้เป็นกำลังใจสำคัญยิ่งของผู้เขียนตลอดมา คือ พ่อ และ
แม่ ตลอดจนพี่ชายและน้องสาว และเพื่อนสนิทคือ คุณบุญโรจน์ โตกทองคำ ณ
บรรทัดนี้ ผู้เขียนไม่อาจสรรหาคำพูดใด กล่าวแทนความรู้สึกซาบซึ้งในความรัก
และความเข้าใจที่มีต่อผู้เขียน จนเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพยายามจนกระทั่ง
ประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ศิริพร พุยมูลตรี

พฤษภาคม 2535

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทที่.....	
1. บทนำ.....	1
2. ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ตะวันออกกลาง.....	17
- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับชนชาติมุสลิม (ในอดีต).....	18
- ความสัมพันธ์ไทย-ตะวันออกกลางโดยภาพรวม.....	19
- ความสัมพันธ์ไทยกับตะวันออกกลางบางประเทศ (เน้นประเทศคู่ค้าสำคัญ).....	25
3. วิฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย : สงครามอิรัก-คูเวต.....	40
- อิรักบุกยึดคูเวต : จุดเริ่มต้นของความขัดแย้ง.....	40
- บทบาทและผลประโยชน์ของประเทศต่าง ๆ ในความ ขัดแย้ง.....	43
4. นโยบายและการทูตของไทยต่อปัญหาสงครามอิรัก-คูเวต....	68
- นโยบายของไทย.....	68
- การปฏิบัติตามแนวนโยบาย	76
- การเมืองในระบบราชการและนโยบายของไทยต่อปัญหา สงครามอิรัก-คูเวต.....	83
- ประเมินผลการตัดสินใจของไทย.....	102
5. บทสรุป.....	106
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	166